

Handläggare: Ingegerd Appelgren och
Yvonne Alenius
Telefon: 08-508 13 144 08-508 12 107

Till
SDN 2007-09-20

Lokalplanering för förskolan åren 2007-2010 med sikte på 2011

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens lokalplanering för förskolan för åren 2007-2010 med sikte på år 2011.
2. Stadsdelsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att snarast undersöka möjligheten att bygga förskola i kvarteret Innanhavet intill Vikströmska skolan, i Södra Hammarbyhamnen.
3. Stadsdelsnämnden beslutar att uppdraget, att undersöka möjligheten att inrätta en mobil förskola (bussförskola), är fullgjort med det som anförs i ärendet.

BrittMarie Kyndel
Stadsdelsdirektör

Marianne Natéus
Chef för Förskoleavdelningen

Sammanfattning

I detta ärende redovisas lokalplanering för förskolan som omfattar åren 2007-2010 med sikte på 2011. Totalt beräknas antalet barn i stadsdelsområdet att öka. Ökningen berör huvudsakligen Södra Hammarbyhamnen.

Förvaltningen bedömer att behovet av förskola inte kommer att tillgodoses genom befintlig, planerad och föreslagen verksamhet inom Södermalms stadsdelsområde. För att klara behovet och uppfylla barnomsorgsgarantin krävs ytterligare förskoleplatser i Södra Hammarbyhamnen.

I *Södra Hammarbyhamnen* planeras förskolor i kvarteret Svallvågen och Redaren att färdigställas till hösten 2008. För att möta den ökade efterfrågan på längre sikt anser förvaltningen att det är nödvändigt att utreda möjligheten att inrymma en förskola i kvarteret Innanhavet intill Vikströmska skolan. Om detta inte är möjligt måste ytterligare alternativ utredas.

På *södermalmssidan* planerar förvaltningen förskola i kvarteret Stigberget på längre sikt, tidigast år 2010.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Föreskoleavdelningen samt verksamhetsområdena Ekonomi, Upphandling och Stadsmiljö. Förhandling enligt MBL § 11 äger rum den 11 september. MBL-protokollet dukas vid nämndsammanträdet.

Bakgrund

Enligt överenskommelse inom förvaltningen med berörda avdelningar lämnas härmed ett underlag inför stadsdelsnämndens fortsatta lokalplanering för förskolan.

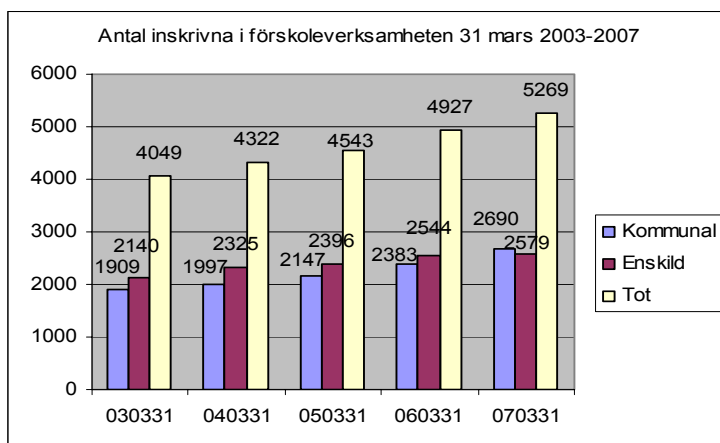
Underlaget för bedömning av lokalbehovet är:

- Antal och andel inskrivna barn i förskolan i kommunal och enskilt driven verksamhet (BOSKO)
- Befolkningsprognos från utrednings- och statistikkontoret (USK) 2007-2016.
- Egna bedömningar utifrån tidigare erfarenhet och kontakter med förskolecheferna.
- Förvaltningen betraktar stadsdelsområdet som en helhet (södermalmssidan och Södra Hammarbyhamnen).

I budget 2008 med inriktning på 2009 och 2010 har stadsdelsnämnden givit förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheten att inrätta en mobil förskola (bussförskola), för att kapa de toppar i barnomsorgskön som finns inom Södermalms stadsdelsnämnd. Förvaltningen föreslår att uppdraget är fullgjort med det som anförs i ärendet.

Utbyggnad av förskolan på Södermalm 2003-2007

Utbyggnaden av förskolan har varit intensiv under senare år på hela Södermalm. I Maria-Gamla stan har totalt 28 avdelningar tillkommit med plats för c:a 400 barn. I Katarina-Sofia har 39 avdelningar tillkommit med plats för c:a 600 barn. Totalt har inom Södermalms stadsdelsområde har omkring 1000 nya förskoleplatser tillkommit under perioden 2003-2007. Det har inneburit dels att platsbehovet i stort har tillgodosetts, dels att barngruppernas storlek har minskats. Enskilt driven verksamhet har ökat med cirka 440 platser under samma tid. Antal inskrivna barn i kommunal och enskilt driven förskola och sammanlagt antal inskrivna år 2003-2007 illustreras i diagrammet nedan.

Efterfrågan på förskoleplatser

Det finns ett antal osäkerhetsfaktorer som påverkar planeringen. Det gäller främst inflyttningen till Södra Hammarbyhamnen.

Prognosen från USK 2007-2016 har förändrats i jämförelse med förra årets prognos. USK räknar med att det kommer att födas ytterligare drygt 100 barn per år mellan år 2007-2010, vilket innebär en ökning med drygt 300 barn i området år 2010. Enligt USK:s bedömning kommer dock fruktsamheten i Stockholm i stort att vända ner mot en mer normal nivå inom kort, vilket "smittar av sig" på Södra Hammarbyhamnen. När området blir äldre och stabiliseras kommer antalet småbarn börja minska igen allteftersom barnen blir äldre, bedömer USK.

Det kan tänkas att förskolorna i kvarteret Svallvågen respektive Redaren kan färdigställas något tidigare än beräknat, alltså något före hösten år 2008.

En annan osäkerhetsfaktor är hur stor andel av de familjer som bor i stadsdelsområdet som söker barnomsorg i och utanför stadsdelsområdet samt boende utanför området som söker till Södermalm, eftersom alla familjer som bor i Stockholm har rätt att söka plats i förskola i *hela* staden. Förvaltningen har valt att utgå ifrån att 91 % av alla barn 1-5 år som bor i Södermalms stadsdelsområde väljer barnomsorg i området utifrån tidigare erfarenheter och nuläget. Då har förvaltningen tagit hänsyn till det aktuella in- och utflödet i stadsdelsområdet. Förvaltningen utgår från att efterfrågan på barnomsorg kommer att följa samma tendens under planeringsperioden.

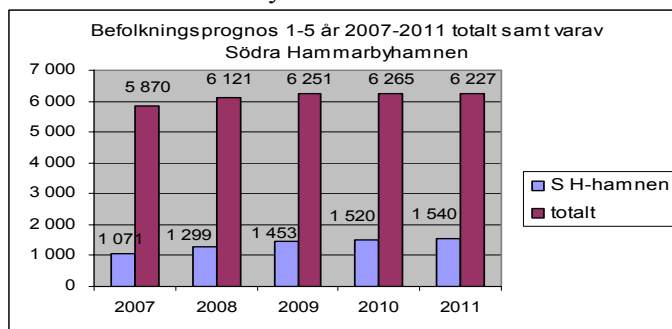
Andelen barn i kommunal och enskilt driven förskola är för närvarande 51/49 % i stadsdelsområdet.

Förvaltningen har under året klarat av att uppfylla barnomsorgsgarantin med undantag av de första månaderna år 2006 och 2007, vilket innebär att de som söker plats i kommunal förskola har fått plats inom 3-4 månader efter ansökningsdatum.

Lokalbehovet i förskolan 2007-2011

För att klara platsgarantin i förskolan krävs utbyggnad av antalet förskoleplatser främst i Södra Hammarbyhamnen, där antalet barn förväntas öka med cirka 470. På södermalms-

sidan är barnantalet mera stabilt men sjunker något mellan år 2008 och 2011. Prognos från Utrednings- och statistikkontoret över antalet barn i Södermalms stadsdelsområde i åldern 1-5 år mellan 2007 och 2011 visas i följande diagram, med uppdelning på antal barn i Södra Hammarbyhamnen i förhållande till alla barn i stadsdelsområdet.

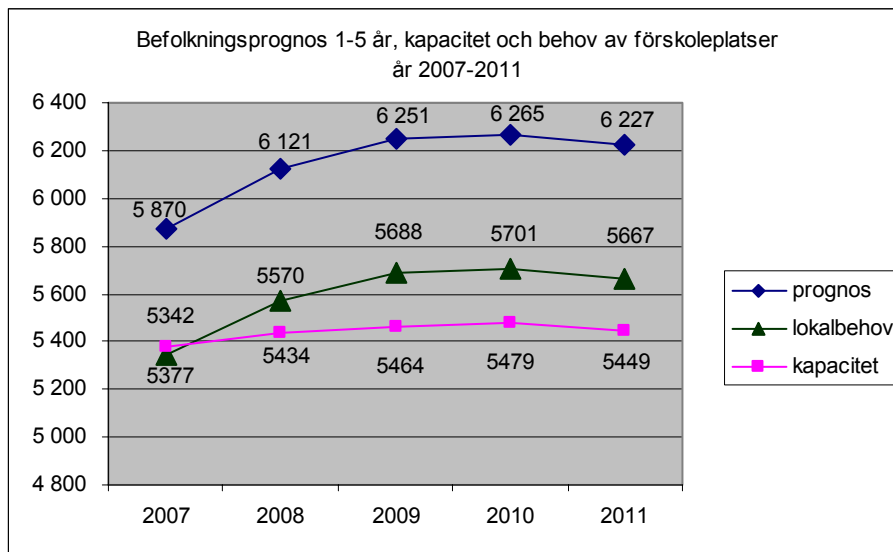

Mellan år 2007 och 2010 är följande förskolor planerade i stadsdelsområdet.

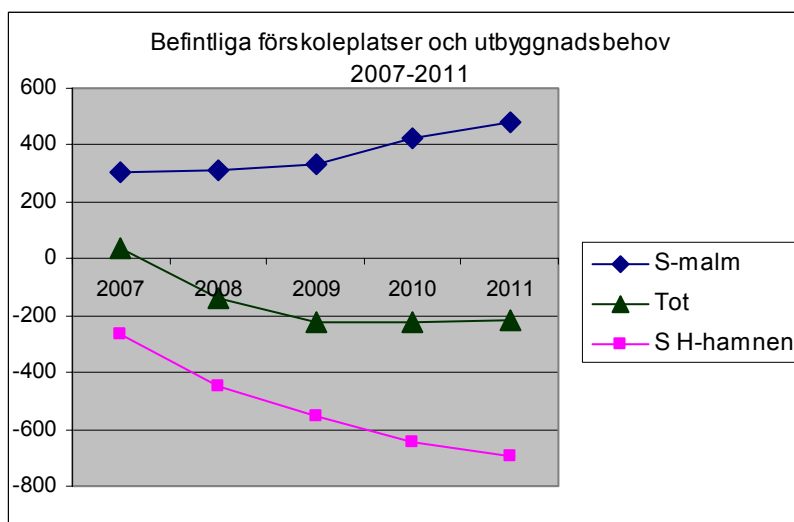
- Hösten 2007 startar förskola i kv Sjöresan och Kryssningen i Södra Hammarbyhamnen med sammanlagt sex avdelningar.
- År 2007 tillkommer ytterligare en avdelning på förskolan Tanto.
- År 2008 beräknas förskola i kv Svallvågen att starta i Södra Hammarbyhamnen, med plats för fyra avdelningar.
- År 2008 i "Gröna Huset" på Södermalmssidan beräknas fyra avdelningar att starta, varav en utegrupp.
- År 2008 tillkommer ytterligare en förskoleavdelning (uteavdelning) på förskolan Stenkolet.
- År 2009 beräknas förskola i kv Redaren att öppna i Södra Hammarbyhamnen, med plats för fyra avdelningar.
- Tidigast under år 2010 beräknas förskola i kvarteret Stigberget starta på södermalmssidan med plats för tre-fyra avdelningar (detaljplaneändring).
- Under perioden 2008-2011 kommer andelen förskola i Sjöstadsskolan att minska med cirka två avdelningar per år. Den lokalytan kommer att utnyttjas till skola.

Förvaltningen har hört att planering pågår för en enskilt driven förskola i sjöstaden – Emil och Emilia - med plats för 3 avdelningar, som ev kan starta år 2010. Dessa platser finns inte med i kapaciteten i nästa diagram, eftersom det inte är helt bekräftade uppgifter.

I följande diagram visas befolkningsutvecklingen av barn 1-5 år i förhållande till kapaciteten (antalet planerade tillgängliga platser) och platsbehovet under planeringsperioden. Behovet av förskoleplatser är högre än den kapacitet som finns under år 2008-2011.

I nästa diagram framgår det kvarvarande utbyggnadsbehovet av förskola sedan hänsyn tagits till de i ärendet redovisade planerade förskolorna under tiden 2007-2011. Av diagrammet framgår att det saknas drygt 200 förskoleplatser netto år 2009-2011.

Möjligheten att inrätta en mobil förskola (bussförskola)

Ett sätt att dämpa efterfrågan på nya lokaler är att inrätta mobila förskolor, vilket stadsdelsnämnden har givit förvaltningen i uppdrag att utreda. Mobila förskolor är förskolor som finns i specialbyggda bussar med plats för cirka 20 barn och pedagoger. I bussarna finns sittplatser, bord, plats för vila och sömn, varm mat samt toalett och tvättmöjligheter. Barnen lämnas och hämtas vid en fast tid vid en fast

lokal förskola. Bussen kör dagligen till en plats i natur eller kultur beroende på väderlek.

Mobila förskolor ingår inte i SISAB's uppdrag och förvaltningen har ingen investeringsbudget och kan därför inte inrätta mobila förskolor i egen regi. En möjlighet är att hyra bussar vilket är dyrt och ingen tänkbar lösning i dagsläget. Andra intressenter är välkomna att inkomma till förvaltningen med förslag.

Förvaltningens övriga synpunkter

Som framgår av prognosen är behovet av förskola störst i Södra Hammaryhamnen. Därför är det enligt förvaltningens uppfattning angeläget att snarast undersöka möjligheten att bygga förskola i kvarteret Innanhavet intill Vikströmska skolan. Lokalen kan på sikt användas som skola och förvaltningen kan planera för det i samverkan med utbildningsförvaltningen, om stadsdelsnämnden medger detta. För att även fortsättningsvis kunna erbjuda bra förskoleverksamhet i stadsdelsområdet måste även andra lösningar undersökas, i syfte att inrätta fler förskolor i Södra Hammarbyhamnen.

I redovisningen av lokaler inom förskolan finns en paviljong på Vävar Johans gata med. Förvaltningen är medveten om önskemål om att paviljongen så snart som möjligt ska avvecklas. Förvaltningen arbetar för att hitta en ersättning för paviljongen. Dessutom minskar andelen förskola i Sjöstadsskolan i takt med att behovet av skola ökar.

Förvaltningen undersöker även andra möjligheter för att minska lokalbehovet. I verksamhetsplan med budget 2007 för Katarina-Sofia och Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltningar fick båda förvaltningarna i uppdrag av nämnden att starta flera utegrupper och trefamiljssystem inom barnomsorgen samt initiera införandet av två-familjssystem, enligt beslut i kommunfullmäktige. Förvaltningen utreder dessa möjligheter och har redan startat två utegrupper i stadsdelsområdet och ytterligare två planeras starta vid förskolorna Stenkolet och Gröna Huset. Alla förskolechefer har fått i uppdrag att undersöka efterfrågan och utreda möjligheten att starta en utegrupp på sina enheter.

Två- trefamiljssystem innebär att två/tre familjer delar på omsorgen för varandras förskolebarn i hemmet/hemmen. Den här omsorgsformen kan vara ett alternativ för deltidsarbetande föräldrar att lösa sin barnomsorg på under en begränsad tid. För att systemet ska bära sig ekonomiskt bör det vara fem barn som involveras. Ersättning utgår i schablon på samma vis som till dagbarnvårdare och även en viss omkostnadsersättning för förbrukningsvaror. Förvaltningen har ännu inte fått intresseanmälan från brukare om intresse för två-trefamiljs-system. I dagsläget finns inte någon efterfrågan vad gäller två- och trefamiljssystem, eftersom det av många föräldrar betraktas som en tillfällig lösning i väntan på förskola och därför ett osäkert val. Förvaltningen avser att sprida information om möjligheten, vara lyhörd för om det blir en förändring i föräldrars önskemål och i så fall anpassa utbudet efter detta i den mån det är möjligt. Förvaltningen återkommer om utegrupper och två- och trefamiljssystem i samband med verksamhetsberättelsen när frågan är närmare utredd.

Sammantaget är det nödvändigt att hitta lokalalternativ till förskola i Sjöstaden för att möta den efterfrågan på förskola som beräknas i stadsdelsområdet fram till år 2011.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner den planering som föreslås i ärendet, ger förvaltningen i uppdrag att snarast undersöka möjligheten att bygga förskola i kvarteret Innahavet intill Vikströmska skolan samt beslutar att uppdraget att undersöka möjligheten att inrätta mobil förskola (bussförskola) är fullgjort med det som anförs i ärendet.